

کتابی شناسی
۱

تنسوخ نامه ایلخانی خواجه نصیر الدین طوسی

تذکره کتابخانه بستانین العلماء (مجله علمی-تخصصی)
شماره تماس جهت تهیه کتاب

۰۹۳۵۹۶۵۳۹۶۸

قیمت: ۱۸۵۰۰ تومان

بنیاد فرهنگ ایران که بزبانهایون شایسته آریا مبر برای خدمت بزبان فارسی و خط و مصاس
میراث گرانجهای فرهنگ این سرزمین تاسیس یافته طبع و نشر کتابها و آثار علمی دانشمندان پیشین ایران را
از جمله وظایف خود قرار داده است .

در تاریخ پرافتخار کشور که سال ماقسمی که کمتر شناخته شده کوشش های علمی دانشمندان این سرزمین
و خدماتی است که ایشان به پیشرفت و بسط دانش جهان کرده اند آنچه از آثار این بزرگان بزبان عربی
نوشته شده است اکنون مورد استفاده همه ایرانیان نیست و کتابهای فراوانی که بزبان فارسی تألیف
یا ترجمه کرده اند نیز غالباً هنوز به چاپ نرسیده و نسخه های محدودی که از هر یک در کتابخانه های ایران
یا کشورهای دیگر جهان مانده است از دسترس دانش پژوهان دور است .

بر این سبب شاید در ذهن بعضی کسان این شبهه حاصل شده باشد که ایرانیان در زمانهای پیشین تمهات
ادبیات و هنر و امور ذوقی می پرداخته و به دانش یعنی خاص توجه شایانی نداشته اند .

طبع و تصحیح و نشر کتابهای علمی قدیم هم برای روشن کردن تاریخ علم در ایران و جهان لازم و مورد
است و هم این کتب از نظر شیوه بیان مطالب علمی و اصطلاحاتی که در آنها به کار رفته است مورد استفاده
دانشمندان فارسی زبان خواهد بود .

در این سلسله نشر کتابهایی که بزبان فارسی تألیف شده است مقدم داشته می شود اما بعضی از کتابها که دانشمندان
ایران بزبان عربی نوشته اند و مطالب آنها بزبان فارسی در نیامده است نیز ترجمه و منتشر خواهد شد .

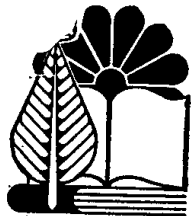
فهرستی از اصطلاحات علمی که در هر کتاب به کار رفته است تدوین و به آرازان افزوده می شود و هر جا که اصطلاحی
با آنچه در فارسی امروز متداول است متضاد باشد اصطلاح جدید در مقابل آن ثبت خواهد شد .

امید است که این خدمت فرهنگی مورد استفاده دانش پژوهان واقع شود .
پرویز نائل خانری

تسوخ نامه ایلخانی

تألیف
محمد بن محمد بن حسن طوسی
« خواجه نصیرالدین »

بامقدمه و تعلیقات
مدرس رضوی

انتشارات بنیاد فرهنگ ایران

فهرست مطالب

هفت - پنجاه و يك	مقدمه مصحح
۶-۳	مقدمه
	مقالات اول - در کیفیت مرکبات عالم سفلی و معدنیات و غیر آن و
۲۶-۷	علل معادن
۱۵-۹	فصل اول : در کیفیت وجود عناصر که اصولند
۱۹-۱۶	فصل دوم : در علل معادن بطریق کلی
۲۲-۲۰	فصل سوم : در کیفیت تحجر جواهر معدنی
۲۵-۲۳	فصل چهارم : در علل الوان جواهر
	مقالات دوم - در جواهر که از جمله حجریات باشد و کیفیت حال معادن و
	خاصیت و منفعت و مضرت و قیمت هر يك و جلا دادن و آنچه مناسب
۱۹۹-۲۷	این نوع باشد
۵۱-۲۹	فصل اول : در نعت یاقوت و انواع آن
۳۰	در معرفت انواع یاقوت بطریق کلی
۳۱	(سخن) در معرفت معدن یاقوت
۳۴	معرفت انواع یاقوت (سرخ)
۳۶	فصل : در معرفت یاقوت زرد
۳۸	فصل : در معرفت یاقوف اغبس و اکهب
۳۹	فصل : در معرفت یاقوت غریب و اشباه آن
۴۱	فصل : در عیبهای یاقوت
۴۳	فصل : در صفت جلا دادن یاقوت
۴۵	فصل : در معرفت قیمت انواع یواقیت
۴۷	فصل : در امتحان یاقوت
۴۸	فصل : در منافع و خواص یاقوت
۵۰	فصل : در اخبار و حکایات که در باب یاقوت بتسامع رسیده است
۵۳-۵۲	فصل : در نسبت جوهرها در وزن و مقدار بایکدیگر
۶۴-۵۴	فصل : در معرفت زمرد و انواع آن و خاصیت و اشباه
۵۶	فصل : در معرفت انواع زمرد

مقاله دوم

در جواهر که از جمله حجریات باشد
و کیفیت حال معادن و خاصیت و منفعت
و مضرت و قیمت هر يك^۱ و جلا دادن
و آنچه مناسب این نوع باشد^۲

۱- ع : و قیمت آن ۲- در تمام نسخ بجز نسخه - ع - فصل اول در
نعت یاقوت و انواع آمده و فقط در ع : ابتدا بذکر مروراید شده و پس از
آن یاقوت آمده. و از آنجا که در فصل یاقوت مصنف پس از شرافت و عزت یاقوت
فرموده « پس بحکم این مقدمات ابتدا با شرف جواهرات اولتر و آن یاقوت
است » معلوم است مقدم بودن مروراید چنانکه در نسخه - ع - است درست نیست.

تصحیحات

<p>ص ۶۲ س ۵ بعضی از اجزاء</p> <p>۱۰ ۶۸ ۴ و چندان که</p> <p>۱۳ ۶۹ ۴ خرنده (زائداست</p> <p>۲ ۹۸ ۴ دانگ</p> <p>۴ ۹۸ ۴ و از</p> <p>۱۱ ۱۰۱ ۴ و چهار</p> <p>۸ ۱۱۱ ۴ (کرده)</p> <p>۴ ۱۴۱ ۴ جوی است</p> <p>۷ ۱۴۲ ۴ خرز</p> <p>۸ ۱۴۳ ۴ مثل زنجفر</p> <p>۳ ۱۶۱ ۴ ایغوران</p> <p>۳ ۱۷۷ ۴ با سرخی</p> <p>۱ ۱۸۸ ۴ فصل (۱)</p>	<p>ص ۱۷ س ۲۰ ب : برما بین</p> <p>۲ ۱۹ ۴ و دلیل براین</p> <p>۴ ۱۹ ۴ می کند^۲</p> <p>۵ ۱۹ ۴ درو^۳</p> <p>۵ ۱۹ ۴ [زائد است</p> <p>۶ ۱۹ ۴ ۴ و جمله سنگها</p> <p>۱۸ ۲۱ ۴ تا منجلی</p> <p>۱۳ ۲۹ ۴ ع : درصفت</p> <p>۱۸ ۳۰ ۴ جوهری عالم</p> <p>۱۹ ۴۱ ۴ ۲۲ صفحه</p> <p>۹ ۴۵ ۴ سوده</p> <p>۱۲ ۴۹ ۴ تربیت</p> <p>۱۹ ۴۹ ۴ ع : ترتیب</p> <p>۱۰ ۵۹ ۴ رنگ کرد. و بهمینا</p>
---	---